

Västkustkrabban

modell för framtidens fiske

Selektivitet är ett ledord i diskussionerna om framtidens fiske. I miljömålet "Hav i balans" är ambitionen att "bifångsterna av oönskade fiskarter ska ha minimerats till nivåer som inte har negativ påverkan på populationerna". Det innebär att redskap måste utformas så att de fångar rätt fisk. Fiskungar måste kunna växa upp och svaga bestånd skall kunna återhämta sig utan att riskera att fångas i trålar, garn eller burar.

Arbetet med det miljöanpassade fisket har just kommit igång. Trålbinderierna sätter in selektionspaneler och ändrar maskstorlekar. Visionen är att framtidens fiske är ett precisionsarbete; selektivt och anpassat efter vad bestånden tål.

Problem med halvfulla krabbor

Men i vissa fisken kommer man alltid att fånga individer som inte håller måttet, kvalitetsmässigt eller med hänsyn till regelverket. Krabbtaskan (*Cancer pagurus*) är en sådan art. En yrkesfiskare med ett tränat ögat kan ibland avgöra hur mycket krabbkött som döljer sig innanför skölden, men ofta misstar man sig vid en okulär besiktning. Man upptäcker inte att krabban är halvfull förrän den hamnar i fiskauktionen eller hos fiskhandlaren. En kund som dragit en nitlott i form av en stor krabba med lite kött väljer ett annan delikatess nästa gång.

Men om man kan reducera antalet otjänliga krabbor som landas kan man bygga upp en stabil marknad med priser som stiger i takt med att köparen får en garanterad kvalitet. Dessutom kan man återbörda den halvfulla krabban till havet där den kan växa till sig. Med ett sådant system blir både fiskaren och bestånden vinnare; ökad produktion och stigande priser, samtidigt som man hushållar med krabbeståndet. Hallands Skaldjursutveckling, en sammanslutning av kustfiskare från Kungälv till Halmstad, har tagit fasta på dessa principer i ett nystartat projekt; Västkustkrabban. Målet är att ta andelar av den svenska marknaden för krabba som idag består av importerade produkter till 85 procent.

Genomlysning avslöjar

Syftet med utvecklingsprojektet är att konsumenterna skall erbjudas krabbor som fångats med miljöanpassade metoder. Med hjälp av en specialutvecklad ljusapparat kan krabborna genomlysas så snart de bärgats ombord. De halvtomma går tillbaka oskadade till havet vid

Foto: Anette Ungfors

fångstplatsen, medan de välfyllda krabborna som betingar ett högt pris på auktionen landas. Idén med projektet är att bygga upp ett uthålligt och långsiktigt regionalt fiske. "Volymerna av krabba tål ett intensivare fiske än idag, men det måste göras med metoder som hushållar med bestånden" säger Viking Bengtsson, ordförande i Hallands skaldjursutveckling och i Hallandsavdelningen av Västkustfiskarna.

Gott om krabba

Biologerna ger Viking Bengtsson och de andra krabbfiskarna rätt. Idag finns det gott om krabba i havet, anser Anette Ungfors som om både forskar om krabbans biologi i SUCOZOMA-programmet och samarbetar med yrkesfisket i projekt Västkustkrabban. Anette är doktorand i marin ekologi och verksam vid Tjärnö marinbiologiska laboratorium.

"Vår bedömning är att krabbestånden har ökat i Bohuslän och även i Kattegatt, men där har det förmodligen varit stabila bestånd en längre tid" säger Anette. "Men vi har inte tillräcklig kunskap för att rekommendera ett visst uttag. Istället vill vi att ett växande fiske skall följas noga, med minimimått och flyktöppningar, och med ett loggbokssystem som innebär att man snabbt märker om fångsterna minskar", fortsätter hon.

Projekt Västkustkrabban, med praktiker och teoretiker som arbetar tillsammans för att både utveckla fångsteknik och öka den biologiska kunskapen, är ett bra exempel på samarbete mellan fiskare och forskare. KRAV har uppmärksammat det skonsamma fisket och när krabborna kommer ut på marknaden i större skala kan en KRAV-märkning vara klar.

TEXT Anders Carlberg, verksamhetsansvarig för SUCOZOMA samt informationsansvarig för projekt Västkustkrabban.

TEL 031-60 50 49

E-POST anders.carlberg@o.lst.se